

1.6 Ympäristötilinpäätös 2024

1. Yleistä ympäristötilinpäätöksestä

Ympäristötilinpäätöksen muotoa, sisältöä ja määrittelyjä on kehitetty vuosina 2005-2007 Efeko Oy:n vetämän Kunnan ympäristökustannukset ja –tunnusluvut (KUTU) –hankkeessa. Kokkolan kaupunki osallistui hankkeeseen yhdessä eräiden muiden pilottikuntien kanssa. Hankkeessa on laadittu koe-tilinpäätökset vuosille 2005 ja 2006, mutta varsinainen ensimmäinen ympäristötilinpäätösraportti julkaistiin vuoden 2007 tietojen pohjalta ympäristöraportin osana. Tämä on kahdeksastoista Kokkolan kaupungin ympäristötilinpäätös, joka liitetään osaksi kaupungin varsinaista tilinpäätöstä.

Ympäristötilinpäätökseen on koottu Kokkolan kaupungin ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit kokonaissummina. Ympäristötilinpäätös sisältää lisäksi suhteutettuja taloudellisia tunnuslukuja. Tunnusluvut ovat vuosilta 2017 - 2024. Vuodesta 2016 lähtien ympäristötilinpäätös ei sisällä enää yhtiöitettujen liikelaitosten, Kokkolan Sataman ja Energian tietoja. Vuosien 2017 - 2022 ympäristötilinpäätöksen tunnuslukujen laskemiseen vaikuttaa Sosiaali- ja terveystoimen siirtyminen Soiteen ja vuoden 2023 ympäristötilinpäätökseen vaikuttaa pelastustoimen siirtyminen 2023 alusta lähtien Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan Hyvinvointialueiden alaisuuteen.

1.1 Laskentaperiaatteet ja rajaukset

Ympäristötilinpäätös on rajattu siten, että se kattaa Kokkolan kaupunkiorganisaatioon kuuluvat toimialat sekä kaupungin liikelaitoksista Kokkolan Veden. Tämä tulee huomioida eri kaupunkeja vertailtaessa. Ympäristötalouden tunnusluvut on määritelty ns. ensisijaisuuden periaatteella. Sen mukaan ympäristökustannuksia aiheutuu toiminnoista, joiden ensisijainen tarkoitus on ympäristönsuojelu.

Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit on kohdennettu ympäristönsuojelun eri osa-alueille; ulkoilman- ja ilmastonsuojeluun, vesiensuojeluun ja jätevesien käsittelyyn, jätehuoltoon ja roskaantumiseen, maaperän ja pohjavedensuojeluun, melun ja tärinän torjuntaan, luonnonsuojeluun ja maisemansuojeluun, ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin ja ympäristönsuojelun edistämiseen.

2. Ympäristötoiminnan taloudelliset vaikutukset

Ympäristötoiminnan taloudelliset tunnusluvut kuvaavat tiivistetysti kaupungin kykyä toteuttaa sen toimintaan kuuluvaa ympäristönsuojelua talousnäkökulmasta tarkasteltuna.

Kokkolan kaupungin ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit 2024 (1000eur)			
	Tuotot 1000€	Kulut 1000€	Investoinnit 1000€
Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu	61	232	5
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	3 758	2 367	701
Jätehuolto ja roskaantuminen	111	652	53
Maaperän ja pohjaveden suojelu	0	125	0
Melun ja tärinän torjunta	0	50	0
Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu	0	69	21
Ympäristönsuojeluun liittyvät viranomaistehtävät	74	315	0
Ympäristönsuojelun edistäminen	34	93	200
Yhteensä 1000 €	4 038	3 903	980

Ympäristöperusteiset verot ja veroluonteiset maksut	(1000 eur)
b) Polttoainevero	26
Yhteensä 1000 €	26
YMPÄRISTÖTOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	3 929
Ympäristönsuojelulaitteiden (investointien) poistot ja arvoalentumiset:	
a) Viemäriverkoston poistot	880
b) Jäteveden puhdistaminen/ poistot	808
c) kaupungille jääneet jätehuollon poistot	116
Yhteensä 1000 €	1804
Korkokulut (joko laskennalliset (esim. kunnan keskimääräinen korko%) tai kohdennetut todelliset kork	
a) Vesilaitoksen tuloutus, viemärlaitoksen osuus	253
Yhteensä 1000 €	253
<u>Taseeseen tulevat tiedot:</u>	
Pakolliset varaukset (budjetoitu):	
Käsittelyalue	0
Yhteensä 1000 €	0

Ympäristötilinpäätöksen tiedot on kerätty samalla tavoin vuosina 2006-2024. Suurin osa ympäristötilinpäätöksen luvuista on saatu kirjanpidosta ja osa perustuu arvioon. Menojen ja tulojen suuruusluokka on oleellista ja siitä syystä luvut on esitetty tuhansina euroina.

2.1 Ympäristötilinpäätöksestä johdettuja tunnuslukuja

KOKKOLAN YMPÄRISTÖTALOUDELLISET TUNNUSLUVUT	v. 2024	v. 2023	v. 2022	v. 2021	v. 2020	v. 2019	v. 2018	v. 2017
1. Ympäristötuotot/ kunnan kaikki toimintatuotot	10,5	9,9	8,1	8,5	9,2	8,3	8,5	8,8 %
2. Ympäristötuotot/ asukas	83,5	75,0	79,6	82,0	83,3	81,9	81,3	88,1 eur
3. Ympäristökulut + poistot/ kunnan kaikki toimintakulut ja poistot	3,2	2,9	1,4	1,6	1,6	1,7	2,1	2,0 %
4. Ympäristökulut + poistot/ asukas	118,5	111,5	107,6	117,8	115,1	116,8	143,7	131,7 eur
5. Ympäristöinvestoinnit/ kunnan kokonaisinvestoinnit	2,8	2,0	11,0	3,8	10,1	4,8	4,1	16,1 %
6. Ympäristöinvestoinnit/asukas	20,3	9,3	29,0	23,0	32,6	17,5	11,5	44,0 eur

Tunnusluvuista voidaan havaita, että ympäristötuottojen suhteellinen osuus kaupungin kokonaistuotoista on noussut vuodesta 2023 ja ovat korkeammalla tasolla kuin koskaan Kokkolan kaupungin ympäristötilinpäätöshistoriassa. Lähes sama tilanne näkyy ympäristöön kohdistuvissa kustannuksissa. Ympäristöinvestointien osuus kaupungin kokonaisinvestoinneista on niin ikään noussut vuodesta 2023.

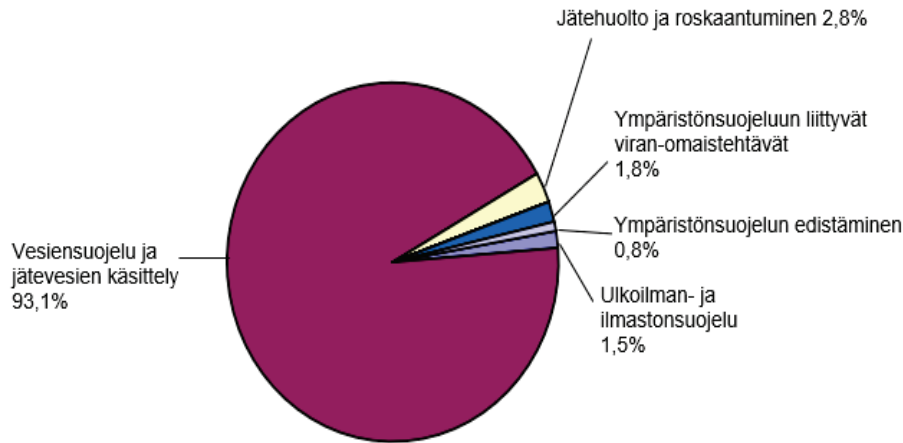
2.2. Ympäristötuotot

Ympäristötuotot muodostuvat tilikaudelle jaksotetuista ympäristötuloista. Kunta voi saada ympäristömenojensa vastineeksi ympäristötuloja. Ympäristötuloja ovat esimerkiksi jätevesi- ja jätehuoltomaksut, ympäristön pilaajilta perityt korvaukset johtuen kunnan suorittamista tai teettämistä kunnostuksista ja siivouksista, öljynsuojarahastolta saadut avustukset koskien öljyvahinkojen aiheuttamia korjaus- ja kunnostustöitä, torjuntakaluston hankintaan ja pilaantuneiden maiden kunnostukseen saadut avustukset, ympäristöinvestointien rahoitusosuudet ja -avustukset sekä muut vastaavat ympäristötulot.

Kokkolan kaupungin ympäristötuotot olivat vuonna 2024 yhteensä n. 4,0 miljoonaa euroa, mikä oli n. 0,4 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2023. Ympäristötuotot vastasivat 10,5 % kaupungin

kaikista toimintatuotoista (v. 2023 9,9%). Tulojen nousu johtuu vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn tulojen noususta, joka on seurausta Kokkolan Veden vesimaksujen nostosta. Ympäristötuotot olivat 83,50 euroa asukasta kohden.

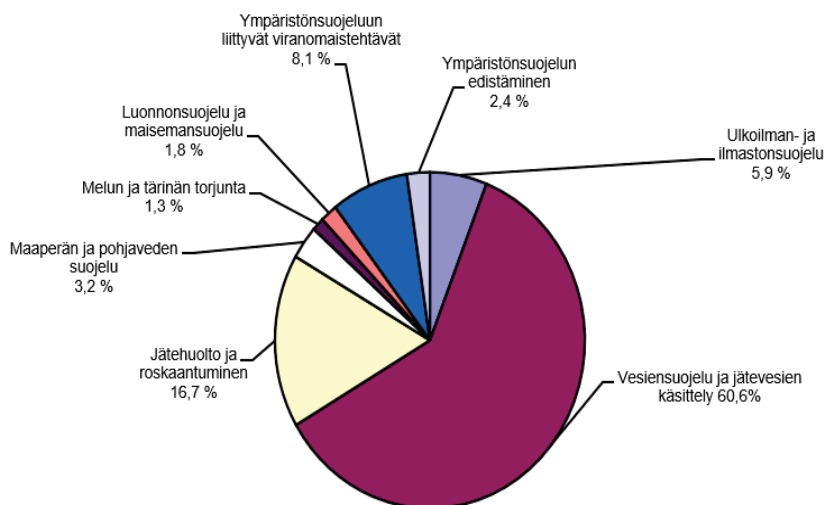
Ympäristötuottojen jakautuminen 2024 (yht. n. 4,0 milj.eur)

2.3 Ympäristökulut

Ympäristökulut ovat tilikaudelle jaksotettuja ympäristömenoja. Ympäristömenot aiheutuvat toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka korjata ympäristöhaittoja, parantaa tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä. Tällaisia menoja muodostuu muun muassa jätteen käsittelyssä ja jätteen syntymisen ehkäisyssä, maaperän, pinta- ja pohjavesien, ulkoilman ja ilmastonsuojelussa, melun torjunnassa sekä luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä. Ympäristömenoja voi aiheutua joko kunnan omasta toiminnasta tai toiminnasta, jolla kunta pyrkii ennaltaehkäisemään, vähentämään tai poistamaan muiden toimijoiden ympäristöön kohdistamaa rasitusta tai vahinkoa.

Ympäristökulujen jakautuminen 2024 (yht. n. 3,9 milj.eur)

Ympäristöperusteisia veroja ja veroluonteisia maksuja peritään tietystä luonnonvarojen käytöstä tai haitallisia ympäristövaikutuksia aiheuttavasta toiminnasta. Ympäristöveroja ovat jätevero, sähkövero ja polttoainevero. Öljyjättemaksu on veroluonteinen maksu. Ympäristöperusteiset verot ja veroluonteiset maksut ovat taloudellisia ohjauskeinoja, joilla valtio kerää verotuloja ja pyrkii ohjaamaan toimintoja niin, että ne valitsevat ympäristölle vähemmän haitallisia tuotteita ja toimintatapoja.

Kokkolan kaupungin ympäristökulut olivat vuonna 2024 yhteensä 3,9 miljoonaa euroa, mikä on n. 0,3 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2023. Tähän summaan ei sisälly ympäristöperusteisia veroja ja veroluonteisia maksuja eikä poistoja ja korkoja. Ympäristötoimintakulut ja poistot olivat 3,2 % kaupungin kaikista toimintakuluista ja poistoista. Soiten ja pelastustoimen siirtyminen Hyvinvointialueiden alaisuuteen 2023 alusta lähtien vaikutti kaupungin kokonaistoimintakuluihin alentavasti ja siitä syystä ympäristökulujen suhteellinen osuus nousi kokonaiskuluista ja poistoista. Ympäristöön kohdistuvat kulut ovat nousseet edellisestä vuodesta pääosin vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn sekä maaperän ja pohjaveden suojelun toimenpiteissä. Kaupungin asukasmäärään suhteutettuna ympäristötoimintakulut ja poistot olivat 118,50 euroa/asukas.

2.4 Ympäristöinvestoinnit

Ympäristöinvestointi on meno, joka aiheutuu ympäristönsuojelutarkoituksessa hankitusta hyödykkeestä. Tällaisella hyödykkeellä tuotetaan ympäristöhyötyjä, ennaltaehkäistään, vähennetään tai korjataan ympäristöhaittoja, parannetaan tulevaa ympäristönsuojelun tasoa ja edistetään luonnonvarojen kestäväää käyttöä. Hankitun hyödykkeen odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke- tai palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan. Lisäksi hyödykkeen hankintamenon on ylitettävä poistosuunnitelman mukainen pienhankintaraja. Ympäristöinvestointeja ovat esimerkiksi ympäristönsuojelua varten hankitut koneet ja laitteet. Ne voivat olla myös infrastruktuuri-investointeja, jotka kohdistuvat eri ympäristönsuojelun osa-alueille.

Kokkolan kaupungin ympäristöinvestoinnit olivat toimialojen ilmoitusten perusteella tilikaudella 2024 yhteensä 0,98 miljoonaa euroa, mikä on n. 0,53 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2023. Ympäristöinvestoinnit vastasivat 2,8 % kaupungin kokonaisinvestoinneista. Asukasta kohden laskettuna ympäristöinvestoinnit olivat 20,30 euroa/asukas. Vuoden 2024 ympäristöön kohdistuvat investoinnit ovat olleet vesiensuojelun ja jätevesien sekä ympäristönsuojelun investointeja.

Ympäristöinvestintien jakautuminen 2024 (yht. n. 0,98 milj.eur)

